

Obr. 45. Ivančice, Palackého náměstí. Konstrukce s. j. 920, která byla postavená ve 12. či na počátku 13. století. Foto Archaia Brno z. ú.

Abb. 45. Ivančice, Platz Palackého náměstí. Mauer Nr. 920 aus dem 12. oder dem Anfang des 13. Jahrhunderts. Foto Archaia Brno z. ú.

IV. fáze pohřbívání zahrnuje období po roce 1560. Ojedinele se při kostele Nanebevzetí Panny Marie asi pohřbívalo i po přesunutí hřbitova a definitivně bylo pohřbívání ukončeno až za josefínských reforem. Odpovídaly by tomu některé pohřby při severní stěně kostela. Areál byl i v této době ohrazen zdí z 15. století. Stála zde až do 2. poloviny 18. století, kdy byla částečně přestavěna, v průběhu 19. století byla zcela zbourána a prostor při kostele byl přičleněn k přilehlému náměstí.

Mimo samotný pohřební areál byl zdokumentován i prostor severně od hřbitovní zdi. Stavební práce se v tomto prostoru omezily na výměnu dlažby a přespádování povrchu. Pouze v místech, kde měla být osazena konstrukce pro ukotvení vánočního stromu, byla vyhloubena sonda o rozměrech 2 × 2 m a hloubce 2,3 m. Na profilech této sondy byl dokumentován nárůst terénu ve 14. a 15. století. Geologické podloží se nalézalo pod niveletou dna stavební jámy. Ve zbylém odkrytém prostoru byla zachycena rozsáhlá budova, která měla minimálně tři stavební fáze. V místě styku s ohradní zdí hřbitova byla však porušena inženýrskou sítí, pravděpodobně výkopem pro kanalizaci z 19. století, nešlo proto zjistit vztah mezi odkrytými konstrukcemi a ohradní zdí hřbitova z 15. století. Nejmladší fáze budovy měřila přes 25 m a byla rozčleněna na 6 místností (obr. 46). Budova souvisela buď s kostelem, nebo s přilehlým tržištěm. Je vyobrazena ještě na plánu města z poloviny 18. století.

Obr. 46. Ivančice, Palackého náměstí. Raně novověká budova související buď s kostelem, nebo s tržištěm, která je patrná ještě na plánu města Ivančic z poloviny 18. století. Foto Archaia Brno z. ú.

Abb. 46. Ivančice, Platz Palackého náměstí. Frühneuzeitliches Gebäude, das entweder mit der Kirche oder mit dem Marktplatz zusammenhing und noch auf einem Stadtplan aus der Mitte des 18. Jahrhunderts zu sehen ist. Foto Archaia Brno z. ú.

Literatura

CDB II: *Codex diplomaticus et epistolaris Regni Bohemiae. Tomus II.*, ed. G. Friedrich, Praga, 1912.

Doležel, J. 2002: Dějiny Ivančic v raném a vrcholném středověku. Od počátku slovanského osídlení do roku 1460. In: J. Čejka (ed.) a kol.: *Ivančice – Dějiny města*. Ivančice: Město Ivančice, 67–173.

Zusammenfassung

Ivančice (Bez. Brno-venkov), Platz Palackého náměstí, Parz. Nr. 117, 3163/1. Mittelalter, Neuzeit. Kirchhof. Stadt. Rettungsgrabung. Die Ausgrabung erfolgte im Zentrum der Stadt Ivančice auf dem Palackého náměstí bei der Kirche Mariä Himmelfahrt. Untersucht wurde ein Teil des mittelalterlichen und neuzeitlichen Friedhofs, dokumentiert wurden 630 Bestattungen. Die ältesten Gräber stammen aus der Wende vom 11. zum 12. Jahrhundert. Am häufigsten waren Bestattungen aus dem 15. und 16. Jahrhundert. Im Jahre 1560 wurde der Kirchhof zur Dreifaltigkeitskirche verlegt, doch in beschränktem Maße beerdigte man bei der Kirche Mariä Himmelfahrt noch bis zu den Reformen Kaiser Josephs II. Die Gräber waren überwiegend in Richtung West–Ost orientiert, in der Neuzeit kamen häufiger auch anders orientierten Bestattungen vor. Man bestattete direkt in die Erde, später dann überwiegend in Särgen. Seit dem 12. Jahrhundert wurde das Kirchhofsareal umgrenzt. Im 15. Jahrhundert wurde eine neue Kirchhofsmauer gebaut und das Kirchhofsareal vergrößert. Bei der nördlichen Kirchhofsmauer wurde ein Gebäude dokumentiert, das mindestens zweimal umgebaut wurde und bis in die 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts bestand. Die Funktion des Gebäudes ist nicht bekannt. Es dürfte mit der Kirche oder mit dem Marktplatz in Zusammenhang stehen.

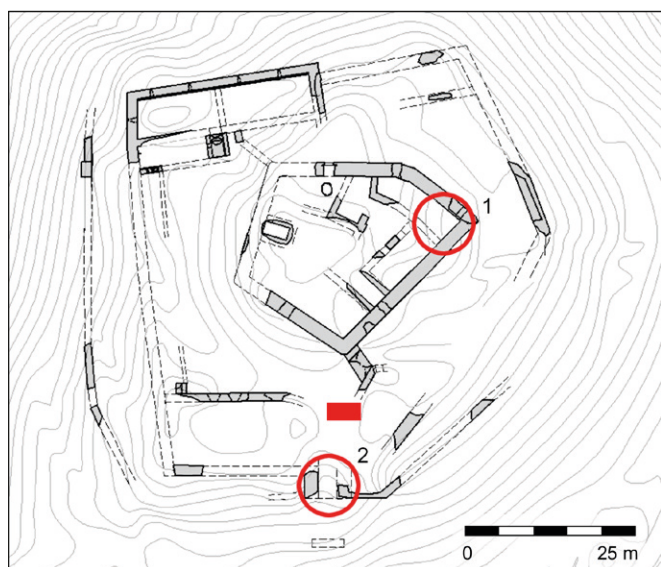
Pavel Staněk

Jamolice (okr. Znojmo)

Hrad Templštejn.

Vrcholný středověk. Hrad. Záchraný výzkum.

V roce 2019 realizovala Archaia Brno z. ú. ve spolupráci s archeologickým pracovištěm Národního památkového ústavu, územním odborným pracovištěm v Brně záchraný archeologický výzkum, jenž doprovázel zpřístupnění a základní statické zajištění zříceniny hradu Templštejn. Samotný hrad byl na sklonku 13. století postaven řádem templářů. Zanikl pak snad někdy po polovině 16. století (Plaček 2001, 637–639).

Obr. 47 Jamolice, Hrad Templštejn. Lokalizace sond v rámci areálu hradu. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 47. Jamolice, Burg Templštejn. Lage der Suchschnitte in der Burganlage. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Výzkum navazoval na odkryvy z předchozích let (Dejmal 2018, 238–240; Dejmal, Šimík 2019, 267–269). Byly zkoumány celkem tři plochy (obr. 47). V prvním případě došlo pouze k srovnání terénu v západní třetině zadního paláce. Tyto práce byly bez nálezů, došlo pouze k zdokumentování vnitřního líce budovy zadního paláce.

Další zkoumanou plochou byl prostor severovýchodního nároží jádra, zde bylo navázáno na práce z roku 2018. Důvodem výzkumu jsou velké statické poruchy zdiva jádra v těchto místech. Výzkumem bylo částečně odhaleno nároží budovy, která byla do severovýchodního rohu hradního jádra vložena. Patrně se tak stalo dodatečně, jelikož jak západní, tak jižní obvodová zeď budovy jsou k hlavní hradbě přizděny na spáru. Odkryta byla část přízemí budovy, v předchozích letech pak byly vykopány a dokumentovány situace v úrovni prvního patra. Výzkum tohoto nároží bude pokračovat i v dalších letech, jelikož se ukázalo, že východní hradba jádra je v tomto prostoru pod úrovní terénu značně poškozena a vyžaduje další statické zajištění.

Obr. 48 Jamolice, Hrad Templštejn. Sonda S1/C, brána, pohled z východu. Vnitřní strana brány s patrnou špaletou a zbytky omítky. Ve směru šipky se nachází jádro hradu, na opačné straně pak minulý rok odkrytá vlní jáma (Dejmal 2019, 267–268). Foto Archaia Brno z. ú.

Abb. 48. Jamolice, Burg Templštejn. Suchschnitt S1/C. Blick von Osten. Innere Torseite mit sichtbaren Gewände- und Verputzresten. In Pfeilrichtung befindet sich der Burgkern, auf der gegenüberliegenden Seite war die im vorigen Jahr freigelegte Wolfsgrube (Dejmal 2019, 267–268). Foto Archaia Brno z. ú.

Třetí zkoumanou plochu představuje prostor hradní brány. I zde výzkum navazoval na předchozí léta. Tentokrát byla v rámci sondy 1 (prostor brány), zkoumán kvadrant C. Ten navazoval na minulý rok nalezenou vlní jámu směrem k jádru hradu. Zde se podařilo částečně odkrýt západní špaletu vnitřní části průjezdu (obr. 48). Zdivo bylo složeno z větších kvádrů a dále západním směrem bylo nejspíše cihelné. Směrem do hradního jádra se snad podařilo zachytit severozápadní okraj vlní jámy. V západním vnitřním líci průjezdu brány byl pravděpodobně odkryt relikv sedile. To původně vyplňovalo celý prostor západní stěny průjezdu brány. Analogicky můžeme uvažovat, že stejným sedile byla opatřena i východní strana průjezdu. Výzkum prostoru brány se chýlí ke svému závěru a bude v roce 2020 snad ukončen.

Literatura

Dejmal, M. 2018: Jamolice (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 59(2), 238–240.

Dejmal, M., Šimík, J. 2019: Jamolice (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 60(2), 267–269.

Plaček, M. 2001: *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí*. Praha: Libri, 637–639.

Zusammenfassung

Jamolice (Bez. Znojmo), Burg Templštejn. Hochmittelalter. Burg. Rettungsgrabung.

Miroslav Dejmal, Jakub Šimík

Jankovice (k. ú. Jankovice u Uherského Hradiště, okr. Uherské Hradiště)

Starohradištní a středohradištní období. Depot kovových předmětů. Záchraný archeologický výzkum. Uložení nálezů: Moravské zemské muzeum, Centrum slovanské archeologie.

Dne 21. 2. 2019 oznámil pan Jiří Obdržálek z Jalubí, spolupracovník Centra slovanské archeologie Historického muzea Moravského zemského muzea (CSA), že při procházce se psem našel poblíž kořenového vývratu železný předmět připomínající závěs vědra. Stalo se tak poblíž silniční komunikace vedoucí z obce Modrá u Velehradu k turistickému centru Bunč v centrální oblasti

Obr. 49 Jankovice 2019. Místo nálezů kovových artefaktů. Foto J. Langr.

Abb. 49. Jankovice 2019. Fundstelle der Metallartefakte. Foto J. Langr.